

A BIZOTTSÁG 1035/2011/EU VÉGREHAJTÁSI RENDELETE**(2011. október 17.)****a léginavigációs szolgálatok ellátására vonatkozó közös követelmények megállapításáról, valamint a 482/2008/EK és a 691/2010/EU rendelet módosításáról****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a léginavigációs szolgálatoknak az egységes európai égbolt keretében történő ellátásáról szóló, 2004. március 10-i 550/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre (léginavigációs-szolgálati rendelet) ⁽¹⁾ és különösen annak 4., 6. és 7. cikkére,

tekintettel a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi rendelet, az 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2008. február 20-i 216/2008/EK európai parlamenti és a tanácsi rendeletre ⁽²⁾ és különösen annak 8b. cikke (6) bekezdésére,

mivel:

- (1) A 216/2008/EK rendelet alapján a Bizottságnak – amelynek munkáját az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség (a továbbiakban: az Ügynökség) segíti – végrehajtási szabályokat kell elfogadnia a légiforgalmi szolgáltatás (ATM) nyújtására és a léginavigációs szolgálatok ellátásának biztosítására vonatkozóan. A rendelet 8b. cikkének (6) bekezdése előírja, hogy ezeknek a végrehajtási szabályoknak az egységes európai égbolt létrehozására vonatkozó keret megállapításáról szóló, 2004. március 10-i 549/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (keretrendelet) ⁽³⁾ 5. cikkének (3) bekezdése alapján elfogadott rendeleteken kell alapulniuk.
- (2) Az Európai Unión belül a léginavigációs szolgálatok ellátásához a tagállamok vagy az Ügynökség tanúsítására van szükség. A közös követelményeknek megfelelő léginavigációs szolgáltatónak az 550/2004/EK rendelet 7. cikkének és a 216/2008/EK rendelet 8b. cikke (2) bekezdésének megfelelően tanúsítvánnyal kell rendelkezniük.
- (3) Az 550/2004/EK rendelet 6. cikkének és a 216/2008/EK rendelet 8b. cikkének megfelelően megállapított közös követelmények alkalmazása nem érinti a tagállamok légtérük feletti szuverenitását és a tagállamok közrendre, közbiztonságra és honvédelemre vonatkozó igényeit, amint arról az 549/2004/EK rendelet 13. cikke rendelkezik. Az 549/2004/EK rendelet 1. cikke (2) bekezdésének és a 216/2008/EK rendelet 1. cikke (2) bekezdésének megfelelően a közös követelmények nem terjednek ki a katonai műveletekre és kiképzésre.

- (4) A léginavigációs szolgálatok ellátására vonatkozó közös követelmények meghatározásakor figyelembe kell venni a tagállamokban működő léginavigációs szolgáltatók jogállását. Továbbá, ha valamely szervezet a léginavigációs szolgálatok ellátásától eltérő tevékenységeket is folytat, a közös követelmények nem alkalmazhatók e más tevékenységekre, illetve a nem léginavigációs szolgálatok ellátásához megítélt forrásokra, amennyiben erről valamely előírás másként nem rendelkezik.
- (5) A közös követelmények léginavigációs szolgáltatókra való alkalmazásának arányban kell állnia az egyes tevékenységek sajátosságaiból eredő kockázatokkal, például a feldolgozott mozgásszámmal és/vagy természetével és jellegével. Amennyiben valamely léginavigációs szolgáltató nem kíván élni a határokon átnyúló szolgáltatás lehetőségével az egységes európai égbolton belül, az illetékes hatóság engedélyezheti a szolgáltató részére, hogy arányosan megfeleljen bizonyos léginavigációs szolgálatok ellátására vonatkozó általános követelményeknek és bizonyos légiforgalmi szolgáltatások ellátására vonatkozó különös követelményeknek. A tanúsítványhoz kapcsolt feltételeknek tehát tükrözniük kell az eltérés jellegét és hatókörét.
- (6) A tanúsítási rendszer helyes működésének érdekében a tagállamok éves jelentésükben teljeskörűen tájékoztatják a Bizottságot és az Ügynökséget az illetékes hatóságuk által engedélyezett eltérésekről.
- (7) A különböző léginavigációs szolgálatokkal kapcsolatos tevékenységekre nem feltétlenül vonatkoznak azonos követelmények. Ezért a közös követelményeket a különböző tevékenység típusok különös tulajdonságaihoz kell igazítani.
- (8) A léginavigációs szolgáltatókra hárul az alkalmazandó közös követelményeknek való megfelelésük bizonyításának terhe a tanúsítvány érvényességének időtartama alatt és a tanúsítványban foglalt minden szolgáltatásuk tekintetében.
- (9) A közös követelmények hatékony alkalmazása érdekében ki kell alakítani a közös követelményeknek és a tanúsítványban meghatározott feltételeknek való megfelelés rendszeres ellenőrzésére és felügyeletére hivatott rendszert. Az illetékes hatóságnak a tanúsítvány kiadása előtt meg kell vizsgálnia a szolgáltató alkalmasságát, és évente értékelnie kell az általa tanúsítvánnyal ellátott léginavigációs szolgáltatók folyamatos megfelelését. E célból létre kell hoznia és évente frissítenie kell az általa tanúsítvánnyal ellátott szolgáltatók indikatív, kockázatelemzésen alapuló ellenőrző programját. A programnak

⁽¹⁾ HL L 96., 2004.3.31., 10. o.⁽²⁾ HL L 79., 2008.3.19., 1. o.⁽³⁾ HL L 96., 2004.3.31., 1. o.

lehetővé kell tennie a léginnavigációs szolgáltatók minden fontos részének ésszerű határidőn belül történő ellenőrzését. A kijelölt légiforgalmi szolgáltatók és a meteorológiai szolgáltatók megfelelésének értékelésekor az illetékes hatóság jogosult az érintett tagállamra vonatkozó nemzetközi kötelezettségekből fakadó követelmények ellenőrzésére.

- (10) A nemzeti felügyeleti hatóságok szakértői értékelései várhatóan előmozdítják a léginnavigációs szolgáltatók ellenőrzésének közös módszerét Unió-szerte. A Bizottság a tagállamokkal és az Ügynökséggel együttműködve szervezheti meg a szakértői értékeléseket, amelyeket össze kell hangolni a 216/2008/EK rendelet 24. és 54. cikke szerinti és bármely egyéb nemzetközi ellenőrző és felügyeleti program keretében végzett tevékenységekkel. Így elkerülhetők a felesleges párhuzamosságok. A szakértői értékelés során a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok átadásának lehetővé tétele érdekében ajánlatos, hogy a szakértők az illetékes hatóság személyzetéhez tartozzanak.
- (11) A Eurocontrol repülésbiztonsági szabályozási követelményeket (ESARR-ok) dolgozott ki, amelyek alapvető fontosságúak a légiforgalmi szolgáltatások biztonságos ellátásához. Az 550/2004/EK rendelet szerint a Bizottságnak meg kell határoznia és el kell fogadnia az uniós rendeletekben foglalt repülésbiztonsági szabályozási követelmények vonatkozó rendelkezéseit. E végrehajtási szabályok alapjául a léginnavigációs szolgáltatók ellátására vonatkozó közös követelmények megállapításáról szóló, 2005. december 20-i 2096/2005/EK bizottsági rendeletben ⁽¹⁾ foglalt repülésbiztonsági szabályozási követelmények szolgálnak.
- (12) A 2096/2005/EK rendelet elfogadásakor a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy nem indokolt az ESARR 2 ATM-vonatkozású repülőesemények bejelentésére és elemzésére vonatkozó azon rendelkezéseinek megismétlése, amelyeket a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 20-i 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ és a polgári légi közlekedésben előforduló események jelentéséről szóló, 2003. június 13-i 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ magában foglal. Mindazonáltal a repülőeseményekre vonatkozóan új rendelkezéseket kell bevezetni azért, hogy az e rendelet szerinti illetékes hatóság ellenőrizze, vajon a légiforgalmi szolgáltató, a távközlési, navigációs vagy légtér-ellenőrzési szolgáltató megfelel-e az ilyen események jelentésére és értékelésére vonatkozó feltételeknek.
- (13) Feltétlenül figyelembe kell venni, hogy először is, a repülésbiztonság-irányítás a léginnavigációs szolgáltatók azon

része, amely biztosítja, hogy valamennyi repülésbiztonsági kockázatot azonosítsanak, értékeljenek és kielégítően csökkentsenek, másodsor, hogy a repülésbiztonság-irányítás és az irányítási rendszerek átfogó rendszerszemléletet célzó formális és rendszerelvű megközelítése láthatóan és nyomon követhetően maximalizálja a repülésbiztonsági előnyöket. Az Ügynökségnek folytatnia kell az e rendeletben foglalt repülésbiztonsági követelmények vizsgálatát, és integrálnia kell azokat a polgári repülésbiztonság közös szabályozási struktúrájába.

- (14) Amíg az Ügynökség kidolgozza azokat a végrehajtási intézkedéseket, amelyek a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) vonatkozó előírásait átültetik az uniós végrehajtási intézkedésekbe, a megfelelés elfogadható eszközeibe, a tanúsítási előírásokba és útmutatókba, a léginnavigációs szolgáltatóknak a vonatkozó ICAO-előírásokhoz alkalmazkodva kell működniük. A szolgáltatók határokon átnyúló ellátásának megkönnyítése érdekében, és addig, amíg az Ügynökség véglegesen ki nem dolgozza a megfelelő intézkedéseket az ICAO-előírások átültetésére, a tagállamoknak, illetve a Bizottságnak és az Ügynökségnek – adott esetben szoros együttműködésben az Eurocontrolal – az ICAO-előírásoknak a léginnavigációs szolgáltatók területén történő alkalmazása során felmerülő, a tagállamok által jelzett különbségek minimalizálásán kell dolgozniuk annak érdekében, hogy az egységes európai égbolton belül a tagállamok közös szabványokat alkalmazhassanak.
- (15) A felelősségre vonatkozó különböző nemzeti szabályozások nem akadályozhatják meg a léginnavigációs szolgáltatókat olyan megállapodások megkötésében, amelyek határokon átnyúló szolgáltatók ellátására vonatkoznak, ha a léginnavigációs szolgáltatók intézkedéseket léptettek életbe az alkalmazandó jogszabályok értelmében felmerülő kötelezettségekből eredő károk okozta veszteségek fedezése tekintetében. Az alkalmazott módszernek összhangban kell állnia a nemzeti jogi követelményekkel. Azon tagállamok, amelyek engedélyezik, hogy az 550/2004/EK rendelet szerinti tanúsítvány nélkül léginnavigációs szolgáltatókat folytassanak a felelősségük alatt álló légtérben vagy annak egy részén, felelősséget viselnek a szolgáltatók kötelezettségeiért.
- (16) Az Ügynökségnek folytatnia kell e rendelet rendelkezéseinek vizsgálatát, különösen azokat, amelyek a tanúsítvánnyal rendelkező szervezet által a léginnavigációs szolgáltatók ellátásában eszközölt változások és a mérnöki és műszaki személyzet repülésbiztonsági értékeléséhez kapcsolódnak, és e rendelkezéseknek az átfogó rendszerszemléletű megközelítéshez való igazítása céljából véleményt kell nyilvánítania, figyelembe véve a rendelkezések illeszkedését a polgári repülésbiztonság közös, jövőben kialakítandó szabályozási struktúrájához, valamint az érdekelt felek és az illetékes hatóságok által a repülésbiztonsági felügyelet területén szerzett tapasztalatokat.

⁽¹⁾ HL L 335., 2005.12.21., 13. o.

⁽²⁾ HL L 295., 2010.11.12., 35. o.

⁽³⁾ HL L 167., 2003.7.4., 23. o.

- (17) A légtérnek az egységes európai égbolt keretében történő szervezéséről és használatáról szóló, 2004. március 10-i 551/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (légtérrendelet) ⁽¹⁾ előírja a hálózati funkcióknak nevezett különleges funkciók meghatározását a légtér és a szűkös erőforrások optimális használata érdekében úgy, hogy a funkciók a lehető legnagyobb mértékben biztosítsák a felhasználók számára a légtérhez és a léginnavigációs szolgálatokhoz való hozzáférést. Az 551/2004/EK rendeletben előírtak szerint a légiforgalmi szolgáltatási (ATM) hálózati funkciók végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról és a 691/2010/EU rendelet módosításáról szóló ⁽²⁾, 2011. július 7-i 677/2011/EU bizottsági rendelet meghatározza az említett funkciókat ellátó jogalanyok jogait, kötelességeit és feladatköreit.
- (18) Egyes hálózati funkciók biztonságos ellátása érdekében az érintett jogalanyoknak meg kell felelniük bizonyos követelményeknek. E követelmények, melyeket a 677/2011/EU rendelet VI. melléklete ír elő, annak biztosítását célozzák, hogy a jogalanyok vagy szervezetek biztonságos módon működhessenek. Ezek szervezeti repülésbiztonsági követelmények, amelyek igen hasonlóak az ezen rendelet I. mellékletében megállapított, a léginnavigációs szolgálatok ellátásának általános követelménye-ihöz, de hozzá vannak igazítva a hálózati funkciókkal kapcsolatos repülésbiztonsági feladatkörökhöz.
- (19) A 2096/2005/EK rendeletet ezért hatályon kívül kell helyezni.
- (20) A léginnavigációs szolgáltatók által kialakítandó, szoftverbiztonságot garantáló rendszer létrehozásáról és a 2096/2005/EK rendelet módosításáról szóló, 2008. május 30-i 482/2008/EK bizottsági rendeletet ⁽³⁾ és a léginnavigációs szolgálatok és a hálózati funkciók teljesítményrendszerének megállapításáról, valamint a léginnavigációs szolgálatok ellátására vonatkozó közös követelmények megállapításáról szóló 2096/2005/EK rendelet módosításáról szóló, 2010. július 29-i 691/2010/EU bizottsági rendeletet ⁽⁴⁾ az e rendelethez való igazításuk végett módosítani kell.
- (21) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az 549/2004/EK rendelet 5. cikke által létrehozott, az egységes égbolttal foglalkozó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A rendelet tárgya és alkalmazási köre

E rendelet megállapítja a léginnavigációs szolgálatok ellátására vonatkozó közös követelményeket.

E közös követelmények azonban nem alkalmazandók a következőkre, hacsak az I. és II. melléklet másként nem rendelkezik:

- a) a szolgáltatónak a léginnavigációs szolgálatok ellátásától eltérő tevékenységei;
- b) a léginnavigációs szolgálatok ellátásán kívüli tevékenységekre megállapított források.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában az 549/2004/EK rendelet 2. cikkében és a 216/2008/EK rendelet 3. cikkében foglalt fogalommeghatározásokat kell alkalmazni. Ugyanakkor az 549/2004/EK rendelet 2. cikkének (15) bekezdésében foglalt „tanúsítvány” fogalom nem alkalmazandó.

E rendelet alkalmazásában továbbá:

- „légi járművel folytatott munkavégzés”: légi járművel folytatott olyan művelet, amelynek során légi járművet használnak specializált szolgáltatásokra, például a mezőgazdaság, az építőipar, a fényképezés, a földmérés, a megfigyelés és őrszolgálat, a kutatás és mentés vagy a légi hirdetés területén;
- „kereskedelmi célú légi közlekedés”: díj vagy ellenszolgáltatás ellenében légi járművel végzett bármely művelet, beleértve utasok, áruk és postai küldemények szállítását;
- „funkcionális rendszer”: valamely ATM-vonatkozású funkció végrehajtását szolgáló rendszerek, eljárások és emberi erőforrások együttese;
- „nem kereskedelmi célú közforgalmú légi közlekedés”: légi járművel folytatott munkavégzéstől vagy kereskedelmi célú légi közlekedéstől eltérő, légi járművel végzett műveletek;
- „nemzeti felügyeleti hatóság”: a tagállamok által az 549/2004/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdése szerint nemzeti felügyeleti hatóságként kijelölt vagy létrehozott szerv vagy szervek;
- „veszély”: bármely olyan körülmény vagy esemény, amely balesetet idézhet elő;
- „szervezet”: léginnavigációs szolgálatot ellátó jogalany;
- „működtető szervezet”: a légi forgalmat, a távközlést, a navigációt vagy a légtérrelőrző szolgáltatást segítő mérnöki és műszaki szolgálatok ellátásáért felelős szervezet;
- „kockázat”: a veszélyből eredő káros hatás általános valószínűségének vagy bekövetkezési gyakoriságának és a hatás súlyosságának összessége;

⁽¹⁾ HL L 96., 2004.3.31., 20. o.

⁽²⁾ HL L 185., 2011.7.15., 1. o.

⁽³⁾ HL L 141., 2008.5.31., 5. o.

⁽⁴⁾ HL L 201., 2010.8.3., 1. o.

10. „repülésbiztonsági garancia”: minden olyan tervezett és szisztematikus intézkedés, amely bizonyosságot nyújt arra vonatkozóan, hogy egy termék, szolgáltatás, szervezet vagy funkcionális rendszer elfogadható vagy megengedett repülésbiztonsági szintet képvisel;
11. „repülésbiztonsági célkitűzés”: a veszély bekövetkeztének várható legnagyobb gyakoriságára vagy valószínűségére vonatkozó minőségi vagy mennyiségi meghatározás;
12. „repülésbiztonsági követelmény”: a kockázatkezelési stratégia alapján meghatározott kockázatsökkentési eszköz, amely megvalósít egy adott repülésbiztonsági célkitűzést, beleértve a szervezeti, eljárásbeli, funkcionális, teljesítménybeli és átjárhatósági követelményeket, illetőleg a környezeti jellemzőket;
13. „szolgálatok”: valamely léginavigációs szolgálat vagy e szolgálatok valamely együttese;
14. „páneurópai léginavigációs szolgálatok”: olyan szolgáltatás, amelyet a legtöbb vagy valamennyi tagállam felhasználói számára terveztek és hoztak létre, és amely a Szerződés rendelkezéseinek hatálya alá tartozó területhez tartozó légtéren túlra is kiterjeszthető;
15. „léginavigációs szolgáltató”: az általános célú légi forgalom számára léginavigációs szolgálatokat végző magán- vagy állami tulajdonban lévő jogalany, többek között az ilyen szolgálatok ellátása céljából tanúsítványt kérelmező szervezet.

3. cikk

A tanúsítványt kibocsátó illetékes hatóság

- (1) Ennek a rendeletnek az alkalmazásában a léginavigációs szolgáltató tanúsítását végző illetékes hatóság:
- a) azon szervezetek esetében, amelyeknél a gazdasági tevékenység elsődleges helyszíne és a bejegyzett székhely valamely tagállamban található, az adott tagállam által kijelölt vagy létrehozott nemzeti felügyeleti hatóság;
 - b) azon szervezetek esetében, amelyek a szolgáltatást a Szerződés hatálya alá tartozó terület légterében nyújtják, de amelyeknél a gazdasági tevékenység elsődleges helyszíne és a bejegyzett székhely nem a Szerződés hatálya alá tartozó területen található, az Ügynökség;
 - c) azon szervezetek esetében, amelyek páneurópai léginavigációs szolgálatot nyújtanak a Szerződés hatálya alá tartozó terület légterében, az Ügynökség.

- (2) A repülésbiztonsági felügyeletet ellátó illetékes hatóság az 1034/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet ⁽¹⁾ 3. cikkével összhangban kerül meghatározásra.

4. cikk

A tanúsítványok kibocsátása

- (1) A léginavigációs szolgálatok ellátásához szükséges tanúsítvány megszerzéséhez és az 550/2004/EK rendelet 7. cikke (5) bekezdésének sérelme nélkül a szervezeteknek meg kell felelniük
- a) az I. mellékletben megállapított, a léginavigációs szolgálatok ellátása általános követelményeinek;
 - b) valamint a II–V. mellékletben megállapított különös kiegészítő követelményeknek.
- (2) Az illetékes hatóság, mielőtt kiadja a tanúsítványt valamely szervezet részére, ellenőrzi, hogy e szervezet megfelel-e a közös követelményeknek.
- (3) A szervezetnek legkésőbb
- a) az 550/2004/EK rendelet 7. cikke;
 - b) a 216/2008/EK rendelet 8b. cikkének (2) bekezdése és 22a. cikkének b) és c) pontja szerinti tanúsítvány kiadásának időpontjáig meg kell felelnie a közös követelményeknek.

5. cikk

Eltérések

- (1) A 4. cikk (1) bekezdésétől eltérve egyes léginavigációs szolgáltatók dönthetnek úgy, hogy nem kívánnak élni a határon átnyúló szolgáltatás lehetőségével, és lemondhatnak az egységes európai égbolton belüli kölcsönös elismerés jogáról.

Ez esetben olyan tanúsítványt kérelmezhetnek, amely az 550/2004/EK rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében említett tagállam felelőssége alá tartozó légtérre korlátozódik.

- (2) Az (1) bekezdés szerinti kérelem akkor nyújtható be, ha a légiforgalmi szolgáltató a következő kategóriájú szolgálatok közül egyet vagy többet ellát, vagy azok ellátását tervezi:

- a) légi járművel folytatott munkavégzés;
- b) nem kereskedelmi célú közforgalmú légi közlekedés;
- c) 10 tonnánál kevesebb maximális felszálló tömegű vagy kevesebb mint 20 ülésel rendelkező légi járműre korlátozódó kereskedelmi célú légi közlekedés;

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap 15. oldalát.

d) kevesebb, mint évi 10 000 mozgásszámú kereskedelmi célú légi közlekedés függetlenül a maximális felszálló tömegtől és az ülések számától, ahol a fel- és leszállások összegéből adódó mozgások számát az elmúlt három év átlagaként számítják ki.

Kérelmet az a légiforgalmi szolgáltatótól eltérő léginavigációs szolgáltató nyújthat be, amelynek a szolgálatokkal vagy a tervezett szolgálatokkal kapcsolatos bruttó éves forgalma legfeljebb 1 000 000 EUR.

Amennyiben a léginavigációs szolgáltató objektív gyakorlati okokból kifolyólag nem tudja bizonyítani az e kritériumoknak való megfelelést, az illetékes hatóság a harmadik és negyedik albekezdésben meghatározott felső határok vonatkozásában elfogadhat azoknak megfelelő értékeket vagy előrejelzéseket.

A kérelem benyújtásával egyidejűleg a léginavigációs szolgáltató a kritériumoknak való megfelelést igazoló bizonyítékokat is átadja az illetékes hatóságnak.

(3) Az illetékes hatóság különleges eltérést engedélyezhet az (1) bekezdés kritériumainak megfelelő kérelmezőknek az adott tagállam felelőssége alá tartozó légtérben zajló légiforgalmi szolgáltatáshoz való hozzájárulásuk arányában.

Az eltérések csak az I. mellékletben megállapított követelményeire vonatkozhatnak.

Nem engedélyezhető eltérés azonban az alábbi követelmények tekintetében:

- a) műszaki és üzemeltetési szakértelem és képesség (1. pont);
- b) repülésbiztonság-irányítási rendszer (3.1. pont);
- c) emberi erőforrások (5. pont);
- d) nyílt és átlátható szolgáltatásnyújtás (8.1. pont).

(4) A (3) bekezdésben foglalt eltérések mellett az illetékes hatóság eltérést engedélyezhet azoknak a kérelmezőknek, akik valamely repülőtéren legfeljebb egy munkahellyel repülőtéri repüléstájékoztató szolgálatot látnak el. Az eltérést a kérelmezőknek olyan arányban engedélyezheti, amilyenben a kérelmezők hozzájárulnak az adott tagállam felelőssége alá tartozó légtérben zajló légiforgalmi szolgáltatáshoz.

Az eltérések csak a II. melléklet 3. pontjának alábbi követelményeire vonatkozhatnak:

- a) a repülésbiztonság-irányítási felelősség, valamint külső szolgálatok és eszközök (a 3.1.2. pont b) és e) alpontja);
- b) repülésbiztonsági felmérések (a 3.1.3. pont a) alpontja);

c) a kockázatelemzésre és -csökkentésre vonatkozó repülésbiztonsági követelmények a változások tekintetében (3.2. pont).

(5) A III., IV. és V. melléklet szerinti követelményekre nem engedélyezhető eltérés.

(6) Az 550/2004/EK rendelet II. mellékletével összhangban az illetékes hatóság:

- a) a tanúsítványhoz kapcsolt feltételekben a jogalap feltüntetésével meghatározza az eltérés jellegét és hatályát;
- b) korlátozza a tanúsítvány érvényességi idejét, amennyiben ez felügyeleti célokból szükségesnek tűnik; valamint
- c) figyelemmel kíséri, hogy a léginavigációs szolgáltató folyamatosan jogosult-e az eltérésre.

6. cikk

A megfelelés bizonyítása

(1) A szervezetek az illetékes hatóság kérésére minden lényeges bizonyítékot átadnak az alkalmazandó közös követelményeknek való megfelelés igazolására. A szervezetek teljeskörűen felhasználhatják a meglévő adatokat.

(2) Adott esetben a tanúsítvánnyal rendelkező szervezet értesíti az illetékes hatóságot a léginavigációs szolgálatok ellátásában tervezett olyan változásokról, amelyek hatással lehetnek az alkalmazandó közös követelményeknek vagy a tanúsítványhoz kapcsolt feltételeknek való megfelelésre.

(3) Amennyiben a tanúsítvánnyal rendelkező szervezet már nem felel meg az alkalmazandó közös követelményeknek vagy, adott esetben, a tanúsítványhoz kapcsolt feltételeknek, az illetékes hatóság a meg nem felelés feltárásától számított egy hónapon belül felszólítja a szervezetet javító intézkedés megtételére.

A döntésről haladéktalanul értesíteni kell a megfelelő szervezetet.

Az illetékes hatóság ellenőrzi, hogy a javító intézkedést végrehajtották-e, és csak ez után értesíti az érintett szervezetet jóváhagyásáról.

Amennyiben az illetékes hatóság úgy ítéli meg, hogy a szervezettel egyeztetett határidőn belül nem került sor a javító intézkedés megfelelő végrehajtására, az 550/2004/EK rendelet 7. cikke (7) bekezdésében és a 216/2008/EK rendelet 10. cikkében, 22a. cikke d) pontjában, 25. cikkében és 68. cikkében foglaltak szerint megfelelő végrehajtási intézkedéseket tesz, figyelembe véve ugyanakkor annak szükségességét is, hogy a léginavigációs szolgálatok folyamatosságát biztosítani kell.

7. cikk

A megfelelés ellenőrzésének támogatása

A szervezetek elősegítik az illetékes hatóság vagy az annak nevében eljáró egyéb minősített szervezet által végzett vizsgálatokat és felméréseket, beleértve a helyszíni szemléket és az előzetes értesítés nélküli ellenőrzéseket is.

A felhatalmazással rendelkező személy a következőkre jogosult:

- a) a vonatkozó nyilvántartások, adatok, eljárások és a léginavigációs szolgálatok ellátásával kapcsolatos egyéb anyagok vizsgálata;
- b) másolat vagy kivonat készítése a nyilvántartásokból, adatokból, eljárásokból és egyéb anyagokból;
- c) szóbeli magyarázat kérése a helyszínen;
- d) a releváns helyiségekbe, területekre vagy közlekedési eszközökbe történő bejutás.

Az ilyen vizsgálatokat és ellenőrzéseket – amennyiben azokat az illetékes hatóság vagy a nevében eljáró egyéb minősített szervezet hajtja végre – a végrehajtás helye szerinti tagállam jogszabályainak megfelelően kell lefolytatni.

8. cikk

Folyamatos megfelelés

Az illetékes hatóság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján évente ellenőrzi az általa tanúsítvánnyal ellátott léginavigációs szolgáltató folyamatos megfelelését.

E célból az illetékes hatóság létrehoz és évente frissít egy indikatív vizsgálati programot, amely az általa tanúsítvánnyal ellátott valamennyi szolgáltatóra kiterjed, és amely a különböző léginavigációs szolgálatokkal kapcsolatos műveletekkel összefüggő kockázatok elemzésén alapszik. A program létrehozása előtt konzultál az érintett szervezetekkel és szükség esetén bármely más illetékes hatósággal.

A program jelzi, hogy a különböző helyszíneken milyen időközönként terveznek vizsgálatot.

9. cikk

A mérnöki és műszaki személyzetre vonatkozó repülésbiztonsági rendelkezések

A légiforgalmi, távközlési, navigációs vagy légtérellenőrző szolgálatok ellátása tekintetében az illetékes hatóság vagy a tagállam által e feladatra kijelölt egyéb hatóság:

- a) megfelelő repülésbiztonsági szabályokat állapít meg a repülésbiztonsággal kapcsolatos üzemeltetési feladatokat végző mérnöki és műszaki személyzet részére;

- b) biztosítja a működtető szervezet által a repülésbiztonsággal kapcsolatos üzemeltetési feladatokkal megbízott mérnöki és műszaki személyzet megfelelő és kielégítő repülésbiztonsági felügyeletét;

- c) ésszerű indokok alapján és megfelelő vizsgálat után intézkedéseket hoz a II. melléklet 3.3. pontjában írt követelményeknek meg nem felelő működtető szervezet és/vagy annak mérnöki és műszaki személyzete tekintetében;

- d) ellenőrzi, hogy megfelelő módszerek biztosítják-e, hogy a repülésbiztonsági üzemeltetési feladatokkal megbízott harmadik felek megfeleljenek a II. melléklet 3.3. pontjában írt követelményeknek.

10. cikk

A szakértői értékelésre vonatkozó eljárás

- (1) A Bizottság a tagállamokkal és az Ügynökséggel együttműködve a (2)–(6) bekezdésnek megfelelően megszervezheti a nemzeti felügyeleti hatóságok szakértői értékelését.

- (2) A szakértői értékelést egy nemzeti szakértői csoport és – adott esetben – az Ügynökség megfigyelői végzik.

A csoport munkájában legalább három különböző tagállam és az Ügynökség szakértői vesznek részt.

Egy szakértő sem végezhet szakértői értékelést abban a tagállamban, amelynek alkalmazásában áll.

A Bizottság létrehozza és fenntartja a tagállamok által kijelölt nemzeti szakértők adatbázisát, amely az 550/2004/EK rendelet 6. cikkében felsorolt közös követelmények valamennyi aspektusára kiterjed.

- (3) A Bizottság legkésőbb három hónappal a szakmai felülvizsgálat előtt tájékoztatja a tagállamot és az érintett nemzeti felügyeleti hatóságot a szakértői értékelésről, annak tervezett időpontjáról és a részt vevő szakértők személyéről.

Az a tagállam, amelynek nemzeti felügyeleti hatóságánál felülvizsgálatot végeznek, a felülvizsgálat előtt jóváhagyja a szakértői csoport tagjait.

- (4) A felülvizsgálati csoport a vizsgálatot követő három hónapon belül közös megegyezéssel elkészíti a jelentést, amely ajánlásokat is tartalmazhat.

A Bizottság a jelentés megvitatása érdekében ülést hív össze az Ügynökség, a szakértők és a nemzeti felügyeleti hatóság részvételével.

(5) A Bizottság továbbítja a jelentést az érintett tagállamnak. A tagállam a jelentés kézhezvételétől számított három hónapon belül észrevételeket tehet.

Az észrevételekben szükség esetén arra is ki kell térni, hogy a tagállam milyen intézkedéseket fogantatott vagy szándékozik fogantatni annak érdekében, hogy adott határidőn belül reagáljon a felülvizsgálatra.

Az érintett tagállammal kötött eltérő megállapodás hiányában a jelentést és az azt követő ellenőrzés eredményét nem teszik közzé.

(6) A Bizottság az egységes égbolttal foglalkozó bizottságon keresztül évente tájékoztatja a tagállamot a felülvizsgálatok legfontosabb eredményeiről.

11. cikk

Átmeneti rendelkezések

(1) Azokat a léginavigációs szolgáltatókat, amelyek e rendelet hatálybalépésekor a 2096/2005/EK rendelettel összhangban kiadott tanúsítvánnyal rendelkeznek, úgy kell tekinteni, mintha e rendeletnek megfelelően kibocsátott tanúsítvánnyal rendelkeznének.

(2) Azoknak a kérelmezőknek, akik léginavigációs szolgáltatói tanúsítvány iránti kérelmet nyújtottak be e rendelet hatálybalépése előtt, és a tanúsítvány e rendelet hatálybalépéséig nem került kibocsátásra, a tanúsítvány kibocsátása előtt igazolniuk kell az e rendelet rendelkezéseinek való megfelelést.

(3) Amennyiben azon szervezetek, amelyek esetében a 3. cikknek megfelelően az Ügynökség az illetékes hatóság, tanúsítvány kibocsátása iránti kérelmet nyújtottak be valamely tagállam nemzeti felügyeleti hatóságához e rendelet hatálybalépése előtt, a nemzeti felügyeleti hatóság az Ügynökséggel

együttműködve véglegesíti a tanúsítási eljárást, és a tanúsítvány kiállításakor továbbítja a dokumentumot az Ügynökségnek.

12. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 2096/2005/EK rendelet hatályát veszti.

13. cikk

A 482/2008/EK rendelet módosításai

A 482/2008/EK rendelet a következőképpen módosul:

a) a 4. cikk (5) bekezdésében lévő hivatkozást az „2096/2005/EK rendelet”-re az „1035/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet (*)-re való hivatkozás váltja fel;

(*) HL L 271., 2011.10.18. 23. o.”

b) a 6. cikket el kell hagyni;

c) a I melléklet 1. és 2. pontjában lévő hivatkozásokat a „2096/2005/EK rendelet”-re az „1035/2011/EU végrehajtási rendelet”-re való hivatkozások váltják fel.

14. cikk

A 691/2010/EU rendelet módosítása

A 691/2010/EU rendelet 25. cikkét el kell hagyni.

15. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2011. október 17-én.

a Bizottság részéről
az elnök

José Manuel BARROSO

I. MELLÉKLET

A léginnavigációs szolgálatok ellátásának általános követelményei**1. MŰSZAKI ÉS ÜZEMELTETÉSI SZAKÉRTELEM ÉS KÉPESSÉG**

A léginnavigációs szolgáltató biztonságosan, hatékonyan, folyamatosan és fenntartható módon látja el szolgálatait, az adott légtér általános terheltsége ésszerű szintjének megfelelően. E célból megfelelő műszaki és üzemeltetési kapacitással és képességgel rendelkezik.

2. SZERVEZETI FELÉPÍTÉS ÉS IRÁNYÍTÁS**2.1. Szervezeti felépítés**

A léginnavigációs szolgáltató olyan struktúra szerint hozza létre és irányítja a szervezetet, amely biztosítja a léginnavigációs szolgálatok biztonságos, hatékony és folyamatos ellátását.

A szervezeti felépítés meghatározza:

- a) a kijelölt tisztségviselők, különösen a repülésbiztonsággal, a védelemmel, a minőséggel, a pénzügyekkel és az emberi erőforrásokkal összefüggő funkciókért felelős igazgatási személyzet hatáskörét, kötelezettségeit és felelősségi körét;
- b) a szervezet különböző részei és folyamatai között lévő kapcsolatot és a jelentéstétel irányvonalait.

2.2. Szervezeti irányítás**2.2.1. Üzleti terv**

A léginnavigációs szolgáltató legalább öt évre vonatkozó üzleti tervet készít. Az üzleti terv:

- a) vázolja a léginnavigációs szolgáltató általános szándékait és célkitűzéseit és az ezek elérésére irányuló – általános hosszabb távú terveivel, valamint az infrastruktúra vagy egyéb technológia fejlesztésére vonatkozó uniós követelményekkel összhangban lévő – stratégiáját;
- b) tartalmazza a repülésbiztonságra, a kapacításra, a környezetvédelemre és a költséghatékonyságra vonatkozó megfelelő és teljesíthető teljesítménycélakat.

Az a) és b) pont szerinti információknak összhangban kell lenniük az 549/2004/EK rendelet 11. cikkében említett nemzeti vagy funkcionális légtérblokkra vonatkozó teljesítménytervvel, és a repülésbiztonsági adatok tekintetében a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény 11. mellékletében említett 2.27.1-es szabvány 2009. július 20-tól alkalmazandó 47B módosításában foglaltakkal.

A léginnavigációs szolgáltató a jelentős beruházási projektek esetében repülésbiztonsági és üzleti indokolást készít, amely, szükség esetén, magában foglalja a b) pontban említett teljesítménycélokra gyakorolt várható hatást, valamint az egységes európai égbolt keretében a légiforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó kutatási program (SESAR) végrehajtásával kapcsolatos jogi követelményekből eredő beruházások meghatározását.

2.2.2. Éves terv

A léginnavigációs szolgáltató a következő évre vonatkozóan éves tervet készít, amely tovább részletezi az üzleti terv főbb összetevőit, valamint ismerteti annak esetleges változtatásait.

Az éves terv magában foglalja a szolgálatok szintjére és minőségére, például a kapacításra, a repülésbiztonságra, a környezetvédelemre és a költséghatékonyság várható szintjére vonatkozó alábbi rendelkezéseket:

- a) új infrastruktúra és más fejlesztések kivitelezésével kapcsolatos információk, valamint kimutatás arra vonatkozóan, hogy az említett beruházások hogyan járulnak hozzá a léginnavigációs szolgáltató teljesítményének javításához, ideértve a szolgálatok szintjét és minőségét is;

- b) az 549/2004/EK rendelet 11. cikkében említett nemzeti vagy funkcionális légtérblokkra vonatkozó teljesítménytervvel összhangban lévő teljesítménymutatók, amelyekhez viszonyítva megfelelően értékelhető a szolgálatok teljesítményének szintje és minősége;
- c) a léginnavigációs szolgáltató repülésbiztonsági tervében meghatározott repülésbiztonsági kockázatok mérséklésére vonatkozó várható intézkedésekkel kapcsolatos információk, ideértve a repülésbiztonsági kockázat ellenőrzésére szolgáló repülésbiztonsági mutatókat és adott esetben a kockázatsökkentő intézkedések becsült költségét;
- d) a léginnavigációs szolgáltató várható rövid távú pénzügyi helyzete, illetve az üzleti terv esetleges változásai, továbbá az üzleti tervet befolyásoló esetleges hatások.

2.2.3. A tervek teljesítményre vonatkozó része

A léginnavigációs szolgáltató a Bizottság kérésére és az illetékes hatóság által a nemzeti joggal összhangban megállapított feltételek mellett a Bizottság rendelkezésére bocsátja az üzleti terv, valamint az éves terv teljesítményre vonatkozó részének tartalmát.

3. REPÜLSÉSBIZTONSÁG-IRÁNYÍTÁS ÉS MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS

3.1. Repülésbiztonság-irányítás

Szolgálati tekintetében a léginnavigációs szolgáltató repülésbiztonság-irányítást végez. Ennek érdekében meg kell teremtenie a szolgálatok repülésbiztonságát közvetlenül befolyásolni képes érdekelt felekkel való kapcsolattartás hivatalos lehetőségét.

Új funkcionális rendszerek bevezetése vagy a meglévők módosítása esetén a szolgáltató repülésbiztonság-irányítási eljárásokat dolgoz ki.

3.2. Minőségirányítási rendszer

A léginnavigációs szolgáltatónak minőségirányítási rendszerrel kell rendelkeznie, amely kiterjed az általa ellátott léginnavigációs szolgálatok egészére, az alábbi elvek szerint:

A minőségirányítási rendszer:

- a) meghatározza a különböző felhasználók igényeit a lehető legnagyobb mértékben kielégítő minőségpolitikát;
- b) olyan minőségbiztosítási programot határoz meg, amelynek eljárásai ellenőrzik, hogy a tevékenységek megfelelnek-e az alkalmazandó követelményeknek, szabványoknak és eljárásoknak;
- c) kézikönyvek és ellenőrző dokumentumok révén nyomon követhetővé teszi a minőségirányítási program működését;
- d) irányítási felelősöket jelöl ki a biztonságos és hatékony működési gyakorlatot biztosító eljárásoknak való megfelelés és az eljárások helyességének figyelemmel kísérésére;
- e) elvégzi a minőségirányítási program felülvizsgálatát, és szükség esetén orvosolja a hibákat.

A szolgáltató léginnavigációs szolgálataira kiterjedő, megfelelően akkreditált szervezet által kiadott EN ISO 9001 tanúsítvány a megfelelő elégséges eszközének tekintendő. A léginnavigációs szolgáltató a tanúsítvánnyal kapcsolatos dokumentációt kérésre átadja az illetékes hatóságnak.

A léginnavigációs szolgáltatók repülésbiztonság-, védelem- és minőségirányítási rendszereket integrálhatnak irányítási rendszereikbe.

3.3. Működési kézikönyvek

A léginnavigációs szolgáltató a szolgálatok ellátására vonatkozó naprakész működési kézikönyvvel rendelkezik, mely útmutatóul szolgál a működtető személyzet számára.

A léginavigációs szolgáltató gondoskodik arról, hogy:

- a) a működési kézikönyv tartalmazza a működtető személyzet számára a kötelezettségek ellátásához szükséges utasításokat és információkat;
- b) a működési kézikönyv vonatkozó részei elérhetőek legyenek az érintett személyzet számára;
- c) a működtető személyzetet haladéktalanul tájékoztassák a működési kézikönyv kötelezettségeket érintő módosításairól és azok hatálybalépéséről.

4. VÉDELEM

A léginavigációs szolgáltató védelemirányítási rendszert dolgoz ki, amely biztosítja:

- a) az eszközök és a személyzet védelmét a léginavigációs szolgálatokba való jogellenes beavatkozás megakadályozása érdekében;
- b) a kapott, előállított vagy egyéb módon felhasznált működési adatok védelmét annak érdekében, hogy csak az engedéllyel rendelkezők férhessenek hozzá.

A védelemirányítási rendszer meghatározza:

- a) a védelmi kockázat elemzésével és csökkentésével, a biztonság nyomon követésével és javításával, a biztonsági vizsgálatokkal és a tanulságok terjesztésével kapcsolatos eljárásokat;
- b) a biztonsági előírások megszegésének észlelésére és a személyzet megfelelő biztonsági figyelmeztetésekkel történő riasztására szolgáló eszközöket;
- c) a biztonsági előírások megsértésének hatásait tartalmazó és az újbóli bekövetkezést megelőző javító intézkedések és kockázatsökkentési eljárások azonosítását célzó eszközöket.

A léginavigációs szolgáltató szükség esetén biztosítja a személyzet védelmi ellenőrzését, és az eszközök, a személyzet és az adatok védelmének biztosítása érdekében egyeztet az illetékes polgári és katonai hatóságokkal.

A biztonság-, minőség- és védelemirányítási rendszerek integrált irányítási rendszerként tervezhetők és működtethetők.

5. EMBERI ERŐFORRÁSOK

A léginavigációs szolgáltató megfelelően képzett személyzetet alkalmaz, biztosítva ezzel a léginavigációs szolgálatok biztonságos, hatékony, folyamatos és fenntartható ellátását. Ennek érdekében kidolgozza a személyzet felvételi és képzési politikáját.

6. PÉNZÜGYI STABILITÁS

6.1. Gazdasági és pénzügyi kapacitás

A léginavigációs szolgáltató eleget tesz pénzügyi – például a rögzített és változó működési költségekkel és a tőkebefektetési költségekkel kapcsolatos – kötelezettségeinek. Megfelelő költségelszámolási rendszert alkalmaz. Kapacitását a 2.2.2. pontban említett éves tervvel, valamint a jogi alapokmányának megfelelő mérlegekkel és számlákkal bizonyítja.

6.2. Pénzügyi vizsgálat

Az 550/2004/EK rendelet 12. cikke (2) bekezdésének megfelelően a léginavigációs szolgáltató bizonyítja, hogy rendszeresen aláveti magát független könyvvizsgálatnak.

7. KÖTELEZETTSÉG ÉS BIZTOSÍTÁSI FEDEZET

A léginavigációs szolgáltató teljesíti az alkalmazandó jogból eredő kötelezettségeit.

A köteleességteljesítéshez alkalmazott módszer a kérdéses veszteségnek és kárnak felel meg, figyelembe véve a szervezet jogállását és a rendelkezésre álló kereskedelmi biztosítási fedezet szintjét.

A valamely másik léginavigációs szolgáltató szolgáltatait igénybe vevő léginavigációs szolgáltató biztosítja, hogy a megállapodások rendelkezéseket tartalmazzanak a kötelezettségek megosztásáról.

8. A SZOLGÁLATOK MINŐSÉGE

8.1. A léginavigációs szolgálatok nyílt és átlátható ellátása

A léginavigációs szolgáltató nyílt és átlátható módon látja el a léginavigációs szolgálatokat. Közzéteszi a szolgáltatáshoz való hozzáférés feltételeit, és rendszeresen, legalább évente egyszer – egyenként vagy kollektív módon – hivatalos konzultációt folytat a léginavigációs szolgálatok felhasználóival.

Az alkalmazandó uniós jogszabályoknak megfelelően a léginavigációs szolgáltató nem alkalmaz megkülönböztetést a felhasználó(k) nemzetisége vagy személyazonossága alapján.

8.2. Készenléti tervek

Az általa ellátott léginavigációs szolgálatok tekintetében a léginavigációs szolgáltatónak rendelkeznie kell készenléti tervvel olyan esetekre, amelyek működése jelentős visszaesését vagy megszakadását okozzák.

9. JELENTÉSTÉTELI KÖTELEZETTSÉGEK

A léginavigációs szolgáltatónak éves jelentést kell tudnia benyújtani tevékenységéről a megfelelő illetékes hatósághoz.

Az éves jelentésnek – az 550/2004/EK rendelet 12. cikkének sérelme nélkül – ki kell térnie a pénzügyi eredményekre, valamint a működési teljesítményre és minden egyéb jelentős tevékenységre vagy fejlesztésre, különösen a biztonság területén.

Az éves jelentésnek tartalmaznia kell legalább:

- a) az ellátott léginavigációs szolgálatok színvonalának értékelését;
- b) a léginavigációs szolgáltató teljesítményét a 2.2.1. pontban írt üzleti tervben megállapított teljesítménycélokhoz viszonyítva és a valós teljesítményt, összehasonlításban az éves tervvel az abban megállapított teljesítménymutatók alapján;
- c) a célkitűzésektől való eltérés indokolását, valamint a különbségek referencia-időszak alatti megszüntetésére irányuló, az 549/2004/EK rendelet 11. cikkében említett intézkedések meghatározását;
- d) a működés és az infrastruktúra fejlesztéseit;
- e) a pénzügyi eredményeket, amennyiben azokat az 550/2004/EK rendelet 12. cikkének (1) bekezdése értelmében nem teszik külön közzé;
- f) a szolgálatok felhasználóival folytatott hivatalos konzultációs folyamatról szóló információkat;
- g) a humánerőforrás-politikáról szóló információkat.

A léginavigációs szolgáltató kérésre a Bizottság és az Ügynökség rendelkezésére bocsátja az éves jelentés tartalmát, illetve azt az illetékes hatóság által a nemzeti jog alapján meghatározott feltételekkel a nyilvánosság számára is hozzáférhetővé teszi.

II. MELLÉKLET

A légiforgalmi szolgáltatások nyújtásának különös követelményei**1. TULAJDONJOG**

A légiforgalmi szolgáltató értesíti az 550/2004/EK rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében említett illetékes hatóságot a következőkről:

- a) Jogállása, tulajdonosi szerkezete és az eszközei ellenőrzését jelentősen befolyásoló intézkedések.
- b) A léginavigációs szolgáltatások nyújtásával nem foglalkozó szervezetekkel fenntartott kapcsolatok, beleértve a közvetlenül vagy kapcsolódó vállalkozással folytatott, a várható bevétel több mint 1 %-át jelentő kereskedelmi tevékenységet is. Értesíti továbbá a hatóságot a szolgáltató teljes részvényesi körének legalább 10 %-át képviselő részvényessel kapcsolatos változásokról.

A légiforgalmi szolgáltató minden tőle telhető intézkedést megtesz, hogy elkerülje az összeférhetetlenséget, amely aláásná a pártatlan és objektív szolgáltatásnyújtást.

2. NYÍLT ÉS ÁTLÁTHATÓ SZOLGÁLTATÁSNYÚJTÁS

Az I. melléklet 8.1. pontjának kiegészítéseképpen és amennyiben egy tagállam versenykörnyezetben kívánja megszervezni bizonyos légiforgalmi szolgáltatások nyújtását, a szóban forgó tagállam minden releváns intézkedést megtehet annak biztosítása érdekében, hogy a légiforgalmi szolgáltatók ne kövessenek olyan magatartást, amelynek célja vagy eredménye a verseny akadályozása, korlátozása vagy torzítása, vagy amely az alkalmazandó nemzeti vagy uniós jogszabályok értelmében erőfölénnyel való visszaélést jelent.

3. A SZOLGÁLTATÁS BIZTONSÁGA**3.1. Repülésbiztonság-irányítási rendszer****3.1.1. Általános repülésbiztonsági követelmények**

A légiforgalmi szolgáltató a szolgáltatások irányításának szerves részeként repülésbiztonság-irányítási rendszerrel (SMS) rendelkezik, amely:

- a) formalizált, konkrét és proaktív megközelítést biztosít a szolgáltatásnyújtást érintő repülésbiztonsági felelősségi körök ellátását célzó szisztematikus repülésbiztonság-irányításhoz; az irányítási felügyelete alá tartozó valamennyi szolgáltatás és támogató intézkedés figyelembevételével működik; továbbá alapjaként tartalmazza a repülésbiztonság-politikai nyilatkozatot, amely meghatározza a szervezet alapvető hozzáállását a repülésbiztonság-irányításhoz (repülésbiztonság-irányítás);
- b) biztosítja, hogy a légiforgalmi szolgáltatások nyújtásának repülésbiztonsági elemeiben érintettek egyénileg legyenek felelősek a saját tevékenységükért, hogy a vezetőség felelős legyen a hozzá tartozó osztály vagy részleg repülésbiztonsági teljesítményéért és hogy a szolgáltató felső vezetése általános repülésbiztonsági felelősséggel rendelkezzen (repülésbiztonsági felelősség);
- c) biztosítja, hogy a légiforgalmi szolgáltatások megfelelő repülésbiztonságának elérése a legmagasabb prioritást élvezze (repülésbiztonsági prioritás);
- d) biztosítja, hogy a légiforgalmi szolgáltatások nyújtása közben a legfontosabb repülésbiztonsági célkitűzés a légi jármű baleseti kockázatához való hozzájárulás minimálisra csökkentése legyen az ésszerűség határain belül (repülésbiztonsági célkitűzés).

3.1.2. A repülésbiztonság elérésére vonatkozó követelmények

Az SMS működésén belül a légiforgalmi szolgáltató:

- a) biztosítja, hogy a személyzet megfelelően képzett és alkalmas legyen az elvégzendő munkára, valamint hogy szükség esetén rendelkezzen a megfelelő tanúsítványokkal és megfeleljen az alkalmazandó repülő-egészségügyi alkalmassági követelményeknek (alkalmasság);
- b) biztosítja a repülésbiztonság-irányítási rendszer kidolgozásáért és fenntartásáért szervezeti felelősséget viselő repülésbiztonság-irányítási funkció meghatározását; biztosítja, hogy e felelősségi kör független legyen a közvetlen vezetéstől és közvetlenül a legmagasabb szervezeti szintnek tartozzon elszámolással; azon kisebb szervezetek esetében azonban, ahol a felelőségek kombinációja megakadályozhatja a szükséges függetlenséget, a repülésbiztonsággal kapcsolatos intézkedéseket további független eszközökkel egészítik ki; és biztosítja, hogy a szolgáltató szervezet felső vezetése aktívan részt vegyen a repülésbiztonság-irányítás biztosításában (repülésbiztonság-irányítási felelősség);

- c) biztosítja, hogy – hacsak lehetséges – mennyiségi repülésbiztonsági szinteket állapítsanak meg és tartsanak fenn a funkcionális rendszerekhez (mennyiségi repülésbiztonsági szintek);
- d) biztosítja az SMS dokumentálását oly módon, hogy annak egyértelmű kapcsolata legyen a szervezet repülésbiztonsági politikájával (SMS-dokumentálás);
- e) biztosítja a külső szolgálatok és eszközök repülésbiztonságának megfelelő ellenőrzését, figyelembe véve azok repülésbiztonsági jelentőségét a szolgáltatások nyújtásában (külső szolgálatok és eszközök);
- f) biztosítja a kockázat elemzésének és csökkentésének megfelelő szintű lebonyolítását, hogy az ATM nyújtásának minden szempontját a kellő mértékben tekintetbe vegyék (kockázatelemzés és -csökkentés); ami az ATM funkcionális rendszerét érintő változásokat illeti, a 3.2. pontot kell alkalmazni;
- g) és biztosítja a jelentős repülésbiztonsági következményekkel járó, ATM-mel kapcsolatos működési vagy műszaki események azonnali kivizsgálását és a szükséges javító intézkedések fogantatását (repülőesemények). A légiforgalmi szolgáltató ezenkívül bizonyítja, hogy eleget tett az alkalmazandó nemzeti és uniós jogszabályoknak megfelelő, a repülőesemények bejelentésére és értékelésére vonatkozó követelményeknek.

3.1.3. A repülésbiztonság szavatolására vonatkozó követelmények

Az SMS működési keretén belül a légiforgalmi szolgáltató biztosítja, hogy:

- a) a repülésbiztonsági felméréseket rutinfeladatként végezzék, hogy szükség esetén fejlesztéseket javasoljanak, hogy a vezetőket biztosítsák a területükhöz tartozó tevékenységek repülésbiztonságáról, és hogy megerősítsék az SMS megfelelő részeinek való megfelelést (repülésbiztonsági felmérések);
- b) megfelelő módszerekkel észleljék a funkcionális rendszerek vagy műveletek azon változásait, amelyek azt jelzik, hogy valamely elem lassan már nem felel meg az elfogadható repülésbiztonsági szabványoknak, és javító intézkedéseket hozzanak (a repülésbiztonság felügyelete);
- c) az SMS működéséről repülésbiztonsági nyilvántartás készüljön, és ez repülésbiztonságbiztosítási célból álljon rendelkezésre az illetékes hatóság és mindazok számára, akik összefüggésben állnak a végzett szolgáltatásokkal, felelnek értük vagy függenek tőlük (repülésbiztonsági nyilvántartás).

3.1.4. A repülésbiztonság fokozására vonatkozó követelmények

Az SMS működési keretén belül a légiforgalmi szolgáltató biztosítja, hogy:

- a) a személyzet minden tagja tudatában legyen a munkájukkal összefüggő potenciális repülésbiztonsági kockázatoknak (repülésbiztonsági tudatosság);
- b) a repülőesemények kivizsgálásából és egyéb repülésbiztonsági tevékenységekből nyert tanulságokat irányítási és működési szinten terjesszék a szervezetben (a tanulságok terjesztése);
- c) a személyzet minden tagját aktívan ösztönözzék a veszélyek felismerését célzó megoldások felvetésére, és szükség esetén változtatásokat eszközöljenek a repülésbiztonság javítására (repülésbiztonság növelése).

3.2. A változások kockázatainak elemzésére és csökkentésére vonatkozó repülésbiztonsági követelmények

3.2.1. 1. szakasz

Az SMS működési keretén belül a légiforgalmi szolgáltató biztosítja, hogy szisztematikusan elvégezzék a veszélyek azonosítását, valamint a kockázatok elemzését és csökkentését az ATM funkcionális rendszere és támogató intézkedéseinek irányítása alatt álló részein bekövetkezett változások esetén a következők figyelembevételével:

- a) az ATM funkcionális rendszere vizsgálat alatt álló elemének teljes életciklusa, a kezdeti tervezéstől és meghatározástól a végrehajtást követő műveletekig, a fenntartásig és a leállításig;
- b) az ATM rendszerének levegőben, földön és adott esetben az űrben használt elemei, együttműködésben a felelős felekkel;

- c) az ATM funkcionális rendszerének felszerelései, eljárásai és emberi erőforrásai, az ezen elemek közötti interakció és a vizsgált rendszerelem, illetve az ATM funkcionális rendszerének többi része közötti interakció.

3.2.2. 2. szakasz

A veszélyek azonosítására, a kockázat elemzésére és csökkentésére irányuló folyamatok magukban foglalják:

- a) a vizsgált rendszerelem hatókörének, határainak és kapcsolódási pontjainak meghatározását, valamint a rendszerelem ellátandó funkcióinak és a működéséhez szánt környezetnek a azonosítását;
- b) a rendszerelemmel kapcsolatos repülésbiztonsági célkitűzések meghatározását, amely a következőket tartalmazza:
- i. az ATM-mel összefüggő hiteles veszély- és meghibásodási körülmények azonosítása, valamint azok együttes hatásai;
 - ii. a légi jármű repülésbiztonságára gyakorolt hatásuk vizsgálata, valamint a hatások súlyosságának vizsgálata, a 4. szakasz szerinti súlyosságosztályozási rendszer segítségével;
 - iii. elfogadhatóság megállapítása a veszély bekövetkeztének maximális valószínűsége függvényében, a veszély hatásainak súlyossága és maximális valószínűsége alapján, a 4. szakasszal összhangban lévő módon levezetve;
- c) szükség szerint kockázatcsökkentési stratégia levezetését, amely:
- i. meghatározza a kockázatot hordozó veszélyek ellen védelmet nyújtó védelmi intézkedéseket;
 - ii. szükség szerint tartalmazza a vizsgált rendszerelemmel vagy az ATM funkcionális rendszerének vagy működési környezetének egyéb részeivel potenciálisan összefüggő repülésbiztonsági követelmények kidolgozását; és
 - iii. biztosítékot kínál a megvalósíthatóságra és hatékonyságra nézve;
- d) annak igazolását, hogy minden azonosított repülésbiztonsági célkitűzésnek és követelménynek eleget tettek:
- i. a változás végrehajtása előtt;
 - ii. az üzemelésbe történő átmenet időszak alatt;
 - iii. az üzemelés időszakában; és
 - iv. a leállítását, kivonását megelőző bármely átmeneti időszak alatt.

3.2.3. 3. szakasz

A kockázatelemzésre és -csökkentésre irányuló folyamatok eredményeit, kapcsolódó elemzéseit és igazolásait, beleértve a veszély azonosítását is, úgy kell összegyűjteni és dokumentálni, hogy biztosítva legyenek a következők:

- a) átfogó érvekkel kell bizonyítani, hogy a vizsgált rendszerelem, valamint általában az ATM funkcionális rendszer elfogadhatóan biztonságos és az is marad, vagyis megfelel a repülésbiztonsági célkitűzéseknek és követelményeknek. Ennek szükség szerint része a használt előrejelzési, nyomonkövetési vagy felmérési technikák meghatározása;
- b) a változtatás végrehajtásával kapcsolatos repülésbiztonsági követelményeknek visszavezethetőknek kell lenniük a szándékolt tevékenységekre/funkciókra.

3.2.4. 4. szakasz

A veszély azonosítása és súlyossági fokának értékelése

A veszélyeket szisztematikusan kell azonosítani. Az adott működési környezetben jellemző veszélyek hatásainak súlyosságát a következő táblázatban lévő osztályozási rendszer segítségével kell meghatározni, a súlyosság osztályozása pedig a veszélyeknek a legrosszabb esetben bekövetkező legvalószínűbb hatását felvázoló konkrét érve támaszkodik.

Súlyossági osztály	A műveletekre gyakorolt hatás
1 (Legsúlyosabb)	Baleset a 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkében foglalt fogalom meghatározás szerint ⁽¹⁾ .
2	Súlyos repülőesemény a 996/2010/EU rendelet 2. cikkében foglalt fogalom meghatározás szerint.
3	Komoly esemény. A légi jármű működtetésével összefüggő komoly esemény, amelyben a légi jármű biztonságossága csökkenhet, és ez majdnem egy másik légi járművel, a földdel vagy valamely akadállyal történő összeütközéshez vezet.
4	Jelentős esemény, amelynek körülményei azt jelzik, hogy baleset, súlyos vagy komoly esemény történhetett volna, ha a kockázatot nem kezelték volna a repülésbiztonsági tűrőhatárokon belül, vagy ha a közelben másik légi jármű lett volna.
5 (Legkevésbé súlyos)	Közvetlenül nem befolyásolja a repülésbiztonságot

⁽¹⁾ HL L 295., 2010.11.12., 35. o.

A veszély működési tevékenységekre gyakorolt hatásának megállapítása és súlyossági fokának meghatározása érdekében a szisztematikus megközelítés/folyamat magában foglalja a veszélyek hatását az ATM funkcionális rendszerének különböző elemeire, például a repülőszemélyzetre, a légiforgalmi irányítókra, a légi jármű funkcionális képességeire, az ATM funkcionális rendszere földi részének funkcionális képességeire és a biztonságos légiforgalmi szolgáltatás nyújtásának képességére.

A kockázatok osztályozási rendszere

A kockázaton alapuló repülésbiztonsági célkitűzéseket a veszély bekövetkeztének maximális valószínűsége függvényében határozzák meg, a veszély hatásainak súlyossága és maximális valószínűsége alapján.

A megállapított mennyiségi célkitűzéseknek való megfelelés bizonyításának szükséges kiegészítéseként további repülésbiztonság-irányítási megfontolásokat kell alkalmazni, hogy szükség esetén még biztonságosabb legyen az ATM-rendszer.

3.2.5. 5. szakasz

A szoftverbiztonságot garantáló rendszer

Az SMS működési keretében a légiforgalmi szolgáltató a 482/2008/EK rendeletnek megfelelően szoftverbiztonságot garantáló rendszert alakít ki.

3.3. A repülésbiztonsággal összefüggő üzemeltetési feladatokat végző mérnöki és műszaki személyzetre vonatkozó repülésbiztonsági követelmények

A légiforgalmi szolgáltató biztosítja, hogy a műszaki és mérnöki személyzet – beleértve a működési használatra jóváhagyott ATM-felszerelést működtető és fenntartó alvállalkozó szervezetek személyzetét is – elégséges ismeretekkel és hozzáértéssel rendelkezzen a nyújtott szolgáltatásokról, munkájának a szolgáltatások repülésbiztonságára gyakorolt tényleges és potenciális hatásáról és az alkalmazandó munkakorlátokról.

Ami a repülésbiztonsággal összefüggő feladatokat végző személyzetet illeti – beleértve az alvállalkozó szervezetek személyzetét is –, a légiforgalmi szolgáltató dokumentálja a személyzet alkalmasságának megfelelőségét, a szolgáltatás elégséges kapacitását és folyamatosságát biztosító szolgálati beosztást; a személyzet képzésének rendszerét és politikáját, a személyzeti képzési politikát, a képzési terveket és nyilvántartásokat, valamint a nem képezett személyzet felügyeletére vonatkozó intézkedéseket. Eljárásokról gondoskodik arra az esetre, ha kétségek merülnek fel a személyzet fizikai vagy szellemi állapotával kapcsolatban.

A légiforgalmi szolgáltató nyilvántartást vezet a repülésbiztonsággal összefüggő feladatokat végző személyzet számával, státusával és alkalmazásával kapcsolatos információkról.

A nyilvántartás:

- a) megnevezi a repülésbiztonsággal összefüggő funkciókért felelős vezetőket;
- b) rögzíti a műszaki és operatív személyzet vonatkozó képesítéseit, és összehasonlítja azokat az elvárt képességekkel és alkalmassági követelményekkel;
- c) meghatározza a munkavégzés helyszíneit és kötelezettségeit a hozzárendelt műszaki és operatív személyzetre vonatkozóan, beleértve az esetleges beosztási módszereket is.

4. MUNKAMÓDSZEREK ÉS ÜZEMELTETÉSI ELJÁRÁSOK

A légiforgalmi szolgáltatónak bizonyítania kell, hogy munkamódszerei és üzemeltetési eljárásai megfelelnek a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény alábbi mellékleteiben foglalt előírásoknak, amennyiben azok vonatkoznak az érintett légtérben nyújtott légiforgalmi szolgáltatásokra:

- a) a repülési szabályokról szóló 2. melléklet (10. kiadás, 2005. július, valamennyi módosítással a 42. számúval bezárólag);
 - b) a légiforgalmi távközlésről szóló 10. melléklet, a távközlési eljárásokról szóló II. kötet, a PANS szerinti eljárásokat is beleértve (6. kiadás, 2001. október, valamennyi módosítással a 85. számúval bezárólag);
 - c) a légiforgalmi szolgáltatásokról szóló 11. melléklet (13. kiadás, 2001. július, valamennyi módosítással a 47-B. számúval bezárólag).
-

III. MELLÉKLET

A meteorológiai szolgálatok ellátására vonatkozó különös követelményei**1. MŰSZAKI ÉS ÜZEMELTETÉSI SZAKÉRTELEM ÉS KÉPESSÉG**

A meteorológiai szolgáltató biztosítja, hogy a különböző funkciók végzéséhez szükséges meteorológiai információ a felhasználóknak megfelelő formában a következők rendelkezésére álljon:

- a) légijármű-üzemeltetők és a repülőszemélyzet tagjai számára a repülés előtti és repülés alatti tervezéshez;
- b) légiforgalmi és repüléstájékoztató szolgáltatók;
- c) kutatást és mentést végző egységek;
- d) repülőterek.

A meteorológiai szolgáltató megerősíti a tevékenységekhez megadott információk elérhető pontosságának szintjét, beleértve az információ forrását is, egyúttal biztosítja, hogy az információt kellő időben terjesszék és szükség szerint frissítsék.

2. MUNKAMÓDSZEREK ÉS ÜZEMELTETÉSI ELJÁRÁSOK

A meteorológiai szolgáltatónak bizonyítania kell, hogy munkamódszerei és üzemeltetési eljárásai megfelelnek a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény alábbi mellékleteiben foglalt előírásoknak, amennyiben azok vonatkoznak az érintett légtérben ellátott meteorológiai szolgálatokra:

- a) a nemzetközi léginavigációval kapcsolatos meteorológiai szolgálatról szóló 3. melléklet (17. kiadás, 2010. július, valamennyi módosítással a 75. számúval bezárólag);
- b) a légiforgalmi szolgálatokról szóló 11. melléklet (13. kiadás, 2001. július, valamennyi módosítással a 47-B. számúval bezárólag);
- c) A repülőterekről szóló 14. melléklet az alábbi változatokban:
 - i. a repülőterek kialakításáról és üzemeltetéséről szóló I. kötet (5. kiadás, 2009. július, valamennyi módosítással a 10-B. számúval bezárólag);
 - ii. a helikopter-repülőterekről szóló II. kötet (3. kiadás, 2009. július, valamennyi módosítással a 4. számúval bezárólag).

IV. MELLÉKLET

A légiforgalmi tájékoztató szolgálatok ellátására vonatkozó különös követelmények**1. MŰSZAKI ÉS ÜZEMELTETÉSI SZAKÉRTELEM ÉS KÉPESSÉG**

A légiforgalmi tájékoztató szolgáltató biztosítja, hogy a tevékenységekhez szükséges információk és adatok rendelkezésre álljanak a következőknek megfelelő formában:

- a) a repülésüzemeltető személyzet, beleértve a repülőszemélyzetet, valamint a repüléstervezést, a repülésirányítási rendszereket és a repülésszimulátort; valamint
- b) a repüléstájékoztatásért, a repülőtéri repüléstájékoztatásért és a repülés előtti információk szolgáltatásáért felelős légiforgalmi szolgáltatók.

A légiforgalmi tájékoztató szolgáltató biztosítja az adatok integritását és az információk terjesztése előtt megerősíti a tevékenységekhez megadott információk pontosságának szintjét, beleértve az információ forrását is.

2. MUNKAMÓDSZEREK ÉS ÜZEMELTETÉSI ELJÁRÁSOK

A légiforgalmi tájékoztató szolgáltatónak bizonyítania kell, hogy munkamódszerei és üzemeltetési eljárásai megfelelnek a következőknek:

- a) a 73/2010/EU bizottsági rendelet ⁽¹⁾;
- b) nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény alábbi mellékleteiben foglalt előírások, amennyiben azok vonatkoznak az érintett légtérben ellátott légiforgalmi tájékoztató szolgálatokra:
 - i. a nemzetközi léginavigációval kapcsolatos meteorológiai szolgálatról szóló 3. melléklet (17. kiadás, 2010. július, valamennyi módosítással a 75. számúval bezárólag);
 - ii. a légiforgalmi térképekről szóló 4. melléklet (11. kiadás, 2009. július, valamennyi módosítással az 56. számúval bezárólag);
 - iii. a 73/2010/EU rendelet sérelme nélkül a légiforgalmi tájékoztató szolgáltatásokról szóló 15. melléklet (13. kiadás, 2010. július, valamennyi módosítással a 36. számúval bezárólag).

⁽¹⁾ HL L 23., 2010.1.27., 6. o.

V. MELLÉKLET

A távközlési, navigációs vagy légtérellenőrző szolgálatok ellátására vonatkozó különös követelmények**1. MŰSZAKI ÉS ÜZEMELTETÉSI SZAKÉRTELEM ÉS KÉPESSÉG**

A távközlési, navigációs vagy légtér-ellenőrzési szolgáltató biztosítja szolgálatai rendelkezésre állását, folyamatosságát, pontosságát és integritását.

A távközlési, navigációs vagy légtér-ellenőrzési szolgáltató biztosítja szolgálatainak minőségi szintjét, és bizonyítja, hogy felszerelését rendszeresen karbantartja és szükség esetén kalibrálja.

2. A SZOLGÁLATOK REPÜLÉSBIZTONSÁGA

A távközlési, navigációs vagy légtér-ellenőrzési szolgáltató megfelel a II. melléklet 3. pontjának a szolgálatok repülésbiztonságára vonatkozó követelményeinek.

3. MUNKAMÓDSZEREK ÉS ÜZEMELTETÉSI ELJÁRÁSOK

A távközlési, navigációs, illetve légtér-ellenőrzési szolgáltatónak bizonyítania kell, hogy munkamódszerei és üzemeltetési eljárásai megfelelnek a nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény légiforgalmi távközlésről szóló 10. mellékletének alábbi változataiban foglalt előírásoknak, amennyiben azok vonatkoznak az érintett légtérben ellátott távközlési, navigációs, illetve légtérellenőrző szolgálatokra:

- a) a rádiónavigációs segédeszközökről szóló I. kötet (6. kiadás, 2006. július, valamennyi módosítással a 85. számúval bezárólag);
 - b) a távközlési eljárásokról szóló II. kötet, a PANS szerinti eljárásokat is beleértve (6. kiadás, 2001. október, valamennyi módosítással a 85. számúval bezárólag);
 - c) a távközlési rendszerekről szóló III. kötet (2. kiadás, 2007. július, valamennyi módosítással a 85. számúval bezárólag);
 - d) a légtérellenőrző radar- és ütközésselhárító rendszerekről szóló IV. kötet (4. kiadás, 2007. július, valamennyi módosítással a 85. számúval bezárólag);
 - e) a rádióspektrum légiforgalmi felhasználásáról szóló V. kötet (2. kiadás, 2001. július, valamennyi módosítással a 85. számúval bezárólag).
-